

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria.
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se inapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Mila creștină

În aceste zile grele să poate manifesta în adevărata-i splendoare plină de caritate și de fapte de îndurare. Creștinul adevărat, văzând pe cel lipsit, simte, par-că o îndoită durere în inima lui milostivă, și o dragoste potențată, față de acel lipsit, care îți întinde mâna spre ai da ajutor.

Fapte de îndurare creștină ni să cer cu insistență dela toți, pentru acelea sentinele, cari luptă în aceste zile grele, pentru un ideal sublim, idealul iubirii de patrie și neam. Ei își ridică glasul spre rugăminte, ei, cei cari înfruntă năvălirile barbare, suferențele neajunsurile, cu cari sunt împreunate întotdeauna astfel de stări. Ne cer mână de ajutor, o haină caldă, care să-i apere de frig. O cer ei, bieții soldați, cari stau pururea gata în redute, ei, cari nu bagă în seamă jgerul și tempestățile, gândindu-se undeva departe la ai săi, cari îi poartă de grijă și îi vor da mână de ajutor, trimițându-i o haină călduroasă, pentru a să apăra contra frigului, al doilea dușman al celor cari luptă.

Desigur, că nici un creștin, care are inimă de creștin nu va trece nepăsător pe lângă dorința și rugămintea fierbinte a soldaților, cari cer o haină călduroasă, apropiindu-să cu pași grăbiți eara nemiloasă. Am văzut un tablou induioșetor. În redute stau soldații cu mâinile pe pușcă, ear chipiu și hainele le sunt albe de zăpadă. Le e greu, nespuse de greu în aceste zile friguroase și de aceea cer haine, ca să se apere și în contra acestui dușman, frigul, un dușman tot atât de dușmănos ca și celalalt.

O idee într'adevăr creștinească a fost deci și acțiunea pornită în Făgăraș, pentru ca să se adune haine călduroase pentru soldații, cari sunt pe câmpul de luptă. Faptele creștinilor vor fi în totdeauna în consonanță cu spiritul de jertfă a celui creștin, care să induioșează pân' la lacrimi, la

vederea unui lipsit de toate, care îți cere o neînsemnată jertfă. Creștinul adevărat va ști întotdeauna să fie pilda vie a Samariteanului îndurat din sfânta Evanghelie, care om călător trecând pe lângă nefericitul acela, care a căzut jos, lovit de mână vicleană, nu a trecut pe lângă el nepăsător și privindu-l cu căutătură desprețuitoare, ci i s'a făcut milă de el și l-a luat pe asinul său și l-a dus la o casă de oaspeți, dându-l lor, în grije, obligându-se a le plăti tot ce vor fi cheltuit cu el.

E induioșetor pilda Samariteanului îndurat, care n'a trecut pe lângă el, făr' să-l bage în seamă, inima lui n'a rămas nepăsătoare și împetrită, ci s'a întors îndată spre el și inima lui s'a induioșat văzând pe deaproapele său ajuns la năcaz, și i s'a făcut milă de el.

Omul acela i-a fost numai deaproapele lui, și deci cu mult mai mult trăbue să ne îndemne inima spre jertfe, cu cât ne gândim că rudenii de-a noastre, frații de-un sânge și de-o lege ne sunt aceia, cari se luptă și carine cer o jertfă neînsemnată, pe care o poate aduce la altariul îndurării și omul cel mai lipsit din aceste vremuri pline de lipsuri. Și chiar numai deaproapele nostru de ne-ar fi, inima creștină nu cunoaște deosebiri, ci se îndură pe o formă atât spre deaproape, cât și spre rudenie.

Spre noi își îndreaptă deci rugămintea frații noștri plecați la oaste și ne cer cu îndurare o haină caldă pentru zilele grele de iarnă. Dee bunul Dumnezeu ca fapta fie-cărui creștin să fie deci asemenea faptei Samariteanului îndurat din sfânta Evanghelie, care a făcut milă cu deaproapele său.

Valeriu Crișianu.

*
*
*

În comitatul nostru încă s'a pornit o acțiune generală fără deosebire de neam și lege, la toate corporațiunile, societățile culturale și de binefacere, s'a făcut colecte în toate comunele de a aduna haine calde pentru iarnă și diferite obiecte trebuincioase

pe seama soldaților, cari se luptă pe câmpul de războiu și pentru cei răniți, sosiți în spitalele noastre, în toate zilele ca să-și vindece ranele căpătatea dela dușman.

În toate comunele din acest comitat fruntașii și conducătorii societăților de binefacere s'au pus în acțiune și a colectat după putință. Până azi s'a făcut și s'au adunat în total: 289 de șapci pentru zăpadă. 1695 mănușe, 39 păr. încălzitoare de genunchi, 151 păr. flanele (obe) 28 păr. ciorapi, 15 buc. apărătoare de piept, 60 buc. cingătoare, 654 bucăți de cămeși, 411 buc. nădragi de pânză, 36 cămeși de flanele, 24 buc. tricotate, 14 buc. lepedeie 59 buc. stergare, 14 buc. batiste, 4 buc. fețe de masă, 9 buc. perini, 23 buc. fețe de perini, 150 metri pânză de legat și 3 buc. legături de gips. Sau mai colectat mai multe pânuri și sumane, despre care vom aminti în alt număr.

Red.

Cum să ne ajutăm?

Războiul strașnic, ce s'a pornit și este în curgere de aproape trei luni de zile, după toate semnele, va mai ținea încă mult. Aproape întreagă Europa este în flacări, și statele, cari încă nu s'au angajat la luptă s'au înarmat și ele din creștet până în tălpi. Mereu vin vești că, b. o., și Portugalia și Turcia sunt în ajunul declarării războiului. Dela începutul războiului european s'a angajat la luptă Japonia din îndepărtatul orient. Se mișcă neamurile, mai ales, cele de religie mohamedană din Asia și din Africa, Statele-Unite ale Americii sunt și ele îngrijorate de uraganul turbat, ce s'a deslănțuit în Europa și Asia. Anglia și Franța aduc ajutoare din coloniile lor din Asia, Africa și America. Mai știe bunul Dumnezeu ce vor face popoarele din Europa și celelalte continente neangajate încă la războiu. Atâta e însă adevărat că, pare, a se pregăti perirea lumii. Acesta cu atât mai mult, pentru că lupta nu e pornită numai pe uscat, ci și pe mări și oceane, unde zilnic se întâmplă ciocniri și hărțueli între marina diferitelor state beligerante. Și ce e mai mult, războiul acesta, pe vieață și moarte, se dă, între atâtea state, cu zeci de milioane de luptători, cum nu se mai pomeneste în istoria omenimii.

La acest războiu uriaș au alergat cu drag și odraslele neamului nostru, împreună cu fiii altor neamuri din patrie, ca să apere vatra strămoșască de năvălirea dușmanilor. Și ei o vor apăra cu vitejie, cum au făcut, în atâtea rânduri, părinții, moșii și strămoșii noștri.

Prin înrolarea în oaste a celor câteva sute de mii de voinici români, însă, tot-atâtea case au rămas fără cea mai valoroasă persoană, care muncia și susținea soția și copiii săi, adesea mulți copii, iar alții erau singurul razim al bătrânilor și neajutorăților lor părinți și frați.

În chipul acesta zeci și sute de case din fiecare sat au rămas fără sprijin și ajutor, sdruncinându-se astfel întreg echilibrul sufletesc, pacea și voia bună din inimi, cum și echilibrul economic, al muncii ordonate și al câștigului, sălășluindu-se, în locurile, pretutindeni, o stare de mare nesiguranță, temerea de ziua de mâne și lipsa și mizeria.

În modul acesta nu numai cei duși pe câmpul de luptă, ci și cei rămași acasă au de îndeplinit grele îndatoriri.

Între astfel de împrejurări, grele și de o importanță supremă, toată lumea este înfiorată și se întreabă, cu drept cuvânt ce e de făcut?

Ne întrebăm și noi: ce e de făcut? Cum să ne ajutăm? Cum să mântuim din focul ce arde de toate părțile, ceace se poate mântui? Căci dorința avem să nu ne pierdem capul nici în împrejurările cele mai grele, nici chiar în fața morții; ci tari în credință să suportăm cu bărbăție tot ce ni-a hotărât destinul, mângâindu-ne și ajutându-ne înșine ca precum zice înțeleapta sentință, să ne ajute și Dumnezeu.

Știm cu toți, că sfaturi s'au împărțit și se împart cu prisosință: din partea guvernului, din partea autorităților administrative, din partea autorităților noastre supreme bisericești, din partea presei etc., asupra căilor și mijloacelor, cari ar putea să aducă o atenuare și îndulcire a situației neșpus de grave, în care am ajuns toți fiii acestei țări.

Dară oficialitatea și societatea n'a rămas numai la sfaturi și îndemnuri ci a procedat și la fapte, prin care să se promoveze în mod efectiv ușorarea sorții celor luptă departe de vatra familiară, cum și a celor de acasă.

Moratoriile, asupra cărora s'a scris, și în această gazetă, de atâtea ori în lunile din urmă, în ultima analiză, nu sunt altă decât o dispoziție neapărat necesară pentru înconjurarea dezastrelor economice-financiare, fără număr, ce ar fi fost provocate numai decât, la începutul războiului, și s'ar fi continuat zi de zi, ruinand mii și mii de instituțiuni financiare, firme comerciale și industriale, și particulare, de toată seama.

(Va urma).

Testamentul Regelui Carol.

Testamentul meu scris și iscălit de propria mea mână la 14/26 Februarie 1899 în Capitala mea București.

(Urmare)

Casele și terenurile mele împrejurul Palatului Capitalei trec în posesiunea viitorului Rege al României.

Galeria mea de tablouri, tocmai cum este descrisă în catalogul ilustrat al bibliotecarului meu Bachelin, va rămâne pentru totdeauna și de-a-întregul în țară, ca proprietate a Coroanei României.

Succesorul meu (Principele Ferdinand al României) va plăti din economiile mele un milion de lei ca dar din partea mea Reginei Elisabeta, care poate dispune de

această sumă, cum ea va voi. Dăruiesc asemenea șase sute mii lei nepoatei mele, Princesesa Maria a României, rugând totodată ca viitoarea Regină să combată luxul care aduce, prin cheltueli nemăsurate, atâtea nenorociri în familie.

Hotărâsc ca zestre pentru strănepoata mea Princesesa Elisabeta a României opt sute mii lei, această sumă va fi depusă în forturile Statului român la Casa de Depuneri din București și nu poate fi atinsă (nici chiar dobânzile) până la căsătoria sau la vârsta de 21 ani a tinerei Princesese.

Prin o bună gospodărie și o severă rânduială în cheltueli, fără a micșora numeroase ajutoare, cerute din toate părțile averea mea a crescut din an în an, veniturile Domeniului Coroanei au contribuit, mai ales, la această creștere, mulțumită unei administrații foarte bune și prevăzătoare a d-lui Kalenderu, care s'a închinat, cu un devotament nemărginit, acestei instituțiuni devenită așa de folositoare pentru Țara întreagă; asemenea credinciosului meu secretar L. Basset, care a condus trebile mele cu atâta circumspecție, că pot dispune astăzi de sume însemnate în folosul scumpei mele Românie și pentru binefaceri.

Am hotărât osumă de douăsprezece milioane lei pentru diferite așezăminte noi fundațiuni și ca ajutoare, în fondurile Statului și publice, în acțiuni sau bani; această sumă va fi distribuit precum urmează:

1) La Academia Română șase sute mii lei, capital pentru publicațiuni.

2) La fundațiunea mea universitară pentru sporirea capitalului șase sute mii lei.

3) La orfelinatul »Ferdinand« din Zorleni, lângă Bârlad, pentru sporirea capitalului cinci sute mii lei.

4) Pentru întemeierea unui internat de fete de ofițeri din armata mea, ca un institut de educațiune cu un învățământ practic (ca Augusta-Stift la Charlottenburg) la Craiova, două milioane lei.

5) Pentru întemeierea unei școli industriale la București (organizarea sa aproape ca aceea dela Mûnich) trei milioane lei.

Suma de cinci milioane (pentru No. 4 și 5) va fi depusă în fondurile Statului la casa de Depuneri; dobânzile vor fi întrebuințate numai la sporirea capitalului până la deschiderea acestor două așezăminte; $\frac{1}{3}$ din capital este pentru clădire, $\frac{2}{3}$ pentru întreținerea lor. Dobânda banilor în timpul clădirii va fi plătită de succesorul meu și terenurile pe cari se vor ridica aceste două institute rog, foarte mult, a le da fără plată.

6) La societatea de binefacere »Elisabeta« pentru sporirea capitalului patru sute mii lei.

7) La soc. geografică, fondată de mine, trei sute mii lei capital.

8) Pentru surorile de caritate, fondate de Regina Elisabeta, trei sute mii lei capital.

9) Pentru întemeierea unui fond spre a veni în ajutorul ofițerilor, cari sunt în strâmtoare, un milion lei capital depus în rentă română la casa de depuneri; se poate da ofițerilor din armata mea din capital imprumuturi până la 5000 lei cu patru la sută însă această sumă trebuie să fie înapoiată treptat după 4 sau 5 ani.

10) Pentru întemeierea unui fond cu ajutor pentru studenții săraci cinci sute mii lei, capital depus în fonduri de stat la Casa de Depuneri: în fiecare an dobânzile acestui capital vor fi împărțite între 50 studenți săraci.

11) Pentru burse în străinătate spre a pregăti pe tineri pentru școala industrială ca profesori, cinci sute mii lei capital.

12) Pentru Biserica Națională șase sute mii lei capital, dobânzile vor fi întrebuințate ca ajutor pentru biserici sărace, în reparație sau începute și cari nu pot fi isprăvite din cauza lipsei de mijloace.

13) Pentru cantinele școlare capital trei sute mii lei.

14) Pentru distribuirea la diferite societăți de binefacere și de încurajare, recunoscut ca persoane iuridice, cinci sute mii lei.

15) Pentru sporirea capitalului la Cassa de ajutor, înființată de mine, în amintirea a 25-a aniversare a căsătoriei mele 1894, pentru muncitorii rurali în anii de secetă, patru sute mii lei.

16) Pentru biserica catolică din România patru sute mii lei.

17) Pentru biserica protestantă din București o sută mii lei.

Distribuirea acestor douăsprezece milioane va fi începută numai un an după moartea mea, astfel ca toate dobânzile acestei sume (aproape cinci sute mii lei) să rămână disponibile.

Hotărâsc ca acești bani să fie întrebuințați în modul urător:

Intregul personal superior și inferior al Curței Regale, al Casei și Administrației mele, va primi lefii cum sunt provăzute pentru dânsul în budgetul meu, încă un an întreg după moartea mea, adică 12 luni: suma acestor lefi se urcă aproape la 240.000 lei, restul va fi distribuit astfel, ca pomană pentru săraci: — la București, cincizeci mii lei — la Iași treizeci mii lei — la Craiova douăzeci mii lei — la Galați, zece mii lei — la Brăila, zece mii lei — la Ploești, zece mii lei, la Botoșani zece mii lei — la Bârlad, zece mii lei — la Focșani, opt mii lei — la Pitești opt mii lei, pentru fiecare din celelalte orașe, capitale de județe cinci mii lei.

Dacă milostivirea lui Dumnezeu îmi va dăruia încă câțiva ani, am dorința a prevedea, în codicile, alte legate în folosul Țării, stăruiesc însă ca acest testament scris de propria mea mână, care conține tot ce doresc astăzi în anul 1899 să fie urmat și executat întocmai cum Pam alcătuit.

Înălțând rugăciuni ferbinți către a Tot-Puternicului ca să ocrotească deapănarea României și să răspândească toate harurile asupra scumpului meu popor, mă închin cu smerenie înaintea voinței lui Dumnezeu și iscălesc cea din urmă hotărâre a mea; în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh — Amin.

Făcut în București la 14/26 Februarie 1899.

Am scris și iscălit de propria mea mână pe două coale formând opt pagini legate cu un fir roșu și am pus sigilul meu.

14/26 Februarie 1899.

CAROL.

REZBELUL.

Luptele în Sârbia.

Viena, 28 Oct. n. — În 27 l. c. am obținut noi succese în Sârbia. Trupele noastre au luat cu asalt localitatea Ravnje și puternica poziție dușmană întărită în Moava la nord de Crnabana, pe care o apăraseră dușmanii cu mare vitejie. În decursul luptei am capturat patru tunuri, 8 mitralieze, mari cantități de material de război și am făcut prinsonieri 5 ofițeri și 500 soldați.

La granițele sârbești, trupele noastre, după lupte crâncene de 4 zile au alungat pe Sârbi, la Vișegrad și Gorazde, peste râul Drina. Sau curățit Bosnia de dușmani. Trupele noastre au luat cu asalt mai multe întărituri dela Sârbi, silindu-i să se retragă. Ai noștri au cucerit 4 tunuri, 8 mitralieze, muniție și puști și au făcut mulți prinsonieri. Situația în Sârbia e mulțumitoare. Sârbii își fac mereu întări-

turi puternice, la care lucră femeile cu copii lor. În Sârbia fiecare palmă de loc trebuie cucerită cu lupte grele.

Luptele în Polonia și Galiția.

Viena, 28 Oct. n. — În Polonia trupele aliate germane și austro-ungare au fost silită să se retragă de dinaintea noilor forțe rusești, cari au înaintat dinspre linia Ivangorod-Varșovia și Novogeorgievsk, însă numai după ce le a succedat să respingă în lupte de mai multe zile toate atacurile rusești de până aici. Rușii n'au urmărit deocamdată trupele noastre. Intreruperea contactului cu inamicul s'a făcut fără nici o dificultate.

Trupele aliate se vor grupa din nou îndată ce le va permite situația.

În Galiția nu s'a întâmplat nimic ceva mai esențial. Ambele părți combatante și-au ridicat întărituri în unele puncte de pe linia de luptă. Bateriile noastre grele au nimicit mai multe baterii și puncte de razim dușmane.

General Höfer.

Luptele franco-ruso-germane.

La Nieuport și Dixmuiden luptele continuă. Belgienii au primit însemnate întăriri. Continuăm atacurile noastre. 16 vase de războiu engleze au luat parte, fără succes, la lupte.

La Ipres situația e neschimbată. Spre vest de Lille continuăm cu succes atacurile noastre.

În pădurea Argone am ocupat din nou câteva șanțuri dușmane. Soldații aflători aici i-am făcut prizonieri.

În Franța lupta cea mare, a cărei colosală importanță o înțeleg și unii și alții, se continuă și acuma, cu mare îndârjire, fără a i se putea prevedea sfârșitul. Învingerile mici, parțiale, sunt pe partea Germanilor.

Berlin 29 Oct. — Spre Nieuport ofensiva noastră câștigă teren.

Spre vest dela Lille armata noastră înaintează cu succes. — Am făcut 16 ofițeri englezi și 300 soldați prizonieri și am capturat 4 tunuri.

Contra-atacuri engleze și franceze le-am respins pretutindeni. A trebuit să îndreptăm tunurile în fața catedralei din Rheims, în turnul căreia s'au observat posturi de recunoaștere de ale dușmanului.

Spre sud dela Verdun am respins un atac francez vehement. Francezii au suferit pierderi însemnate.

Pe câmpul dela nord-est trupele noastre în ultimele trei săptămâni au făcut prizonieri 13,500 de ruși și au capturat 30 de tunuri și 39 mitralieze.

În ajunul războiului cu Turcia.

Semioficioasa agenție Reuter din Londra a publicat următorul comunicat important:

„Puterile ententei încep să-și piardă răbdarea în fața provocărilor Turciei. În situația actuală ajunge chiar și cel mai mic incident, ca relațiile dușmane să se inflăcăreze. Tocmai pe acest motiv guvernele ententei au hotărât, ca să rezolve situația extrem de încordată în timpul cel mai scurt într-un fel sau altul.”

Din comunicatul de mai sus se poate constata că tripla ententă va adresa Tur-

ciei un ultimatum, prin care poarta va fi provocată, ca în timp fix să deschidă Dardanelele, să renunțe la ațâțarea mișcării musulmane în Asia și să retragă trupele sale dela granițele Egiptului.

Turcia, care este acum deplin pregătită, va respinge ultimatumul ententei, ceea ce de sine înțeles, va provoca declararea războiului din partea puterilor Triplei-înțelegeri

Grecia intervine în Epir.

Din Atena se comunică: Guvernul Greciei s'a hotărât să lase să intre trupele grecești în districtele Argyrocasto și Premeti din Epir pentru a pune capăt anarchiei și pentru a asigura ordinea. Grecia va observa strict hotărârile Puterilor și prin urmare acțiunea Greciei are numai caracter provizor.

Intrarea trupelor grecești în Epir s'a făcut în ordine. Poporația este în sufletețită. — Nici una din puterile mari n'a excepționat intrarea trupelor grecești în Epir.

Distincție pentru vitejie.

Doi fii ai comitatului nostru cari sunt voluntari și s'au luptat pe câmpul de război în Galiția, pentru faptele săvârșite și curajul dovedit căroro li s'a adus veste că au căzut în războiu despre cari nu sa dat nici un semn de viață, au apărut în zilele acestea în piața Făgărașului cu brațele legate și cu bățul în mână schiopătând. Dl Aurel Greavu voluntar din Pojorta, pentru că au luat cu vitejie mașinile de pușcat dela ruși pentru fapta săvârșită a fost decorat cu *medalia de argint pentru vitejie*. — Iar dl voluntar Carol Hody pentru curajul vitejesc că a făcut un număr mare de prizonieri de ruși, a fost lăudat și înaintat în rangul de cadet-major. Ambi au fost răniți. Le dorim însănătoșare grabnică și le gratulăm pentru faptele vitejești și lăudate, și pentru cinstea ce-au făcut tinerii noștri ca fii ai comitatului nostru. — Să trăiască!

DIN GALIȚIA . . .

Dela un prietin al foaiei noastre de pe câmpul de luptă din Galiția primim următoarele șire:

*Ale vremi neînțelese taine ași vrea să le desleg
Și'n două șire aicea sufletul ași vrea să-l leg,
Să-l trimit până la Tine, ca să vadă ce mai faci,
Unde soarele răsare am două păsărele dragi,
Voiă bună dela mine, cel îndepărtat dela voi
Voi ce am avutați numai în vre-o 3 luni înapoi,
Dee cerul să răsară alte vremi, dar mai senine
Să vă pot strânge în brațe eu pe voi și voi pe mine,
Bucuria-ne atunci ca deplină să ne fie,
La noi vie cu nevasta chiar și vârul Vasilie.*

H. D.

NOUTAȚI.

— **Distingerea noului Rege Ferdinand.** Maj. Sa Monarhul nostru a conferit Regelui Ferdinand al României, regimentul de infanterie 96. Regimentul Nr. 6 care până acum a purtat numele Regelui Carol I, va purta numai Nrul 6.

— † **Dr. Alexandru Bogdan**, profesor de limba și literatura română și germană la gimnaziul mare gr.-ortodox român din Brașov, membru ordinar al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român și secretarul secției literare al ei, — locotenent reg. ung. de gloate și adjutant de ba-

talion în reg. 24 ungar de gloate, isbit de o granată inamică pe câmpul de luptă din Galiția, la localitatea Zumina, a murit, moarte de erou în ziua de 7/20 Oct. la 4 oare p. m., fiind în anul al 34-lea al etății și al 10-lea al activității sale rodnice în serviciul școalelor noastre. — Dumnezeu să-l odihnească și să i facă parte — luptătorului pentru lumină — de lumina eternă a vieții fără de sfârșit!

† **Teodor Max.** După o viață lungă și laborioasă cu deosebire pe terenul bisericesc, școlar și filantropic, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, maiorul în pensiuine *Teodor Max* în etate de 85 ani. Fericitul răposat a fost zeci de ani curatorul bisericii romano-catolice din Făgăraș, în care calitate și-a câștigat merite neperitoare. — A adunat pentru școală peste 40.000 cor. A îmbogățit și biserica și pentru copii săraci încă aduna ajutoare.

O mulțime de biserici romano-catolice au căpătat prin hărnicia lui haine scumpe. A fost mult timp membru al Congregațiunii comitatene și al reprezentanței orașenești. Era totdeauna pentru buna înțelegere între confesiuni și naționalități.

Până la anul 1867 a fost în serviciu activ la miliție, când apoi s'a pensionat.

Reposatul la etate de 7 ani a întrat în școala de cadeți, la 16 ani a fost cadet la 18 ani locotenent, a luat parte în războiul din 1866, în 1867 sau căsătorit din 1869 a fost ales ca curator la biserică.

Pentru activitatea sa publică a fost decorat de mai multe ori: Cavaler al Ordinului Francisc Iosif cu Crucea, cavaler al ordinului papale Sf. Sylvestru, Sf. Grigore și Pius, decorația de rezel și a ordinului regelui Saxoniei și altele.

Să odihnească în pace!

— **Răniții sosiți în Făgăraș.** De pe câmpul de războiu din Galiția au sosit în 26 l. c. 308 soldați, dintre cari 91 de soldați au fost internați în spitalul comitatului, ceilalți au fost internați în spitalul casarmii. Soldații cea mai mare parte sunt veniți din bătaia dela Przemyls, unde au fost răniți, între aceștia să află honvezi, gloțași, infanteriști de landwer și de landsturm, sunt unguri de prin Bacica. — Reuniunile femeilor ev.-luterane, reformate, izraelite și rom.-catolice sau hotărât ca în toată săptămâna să-i provadă odată cu ojină pe soldații răniți. — 50 de soldați, cari au fost mai înainte instalați în spital au fost transportați înapoi pe câmpul de luptă în Serbia.

— **Distincțiuni.** Majestatea Sa a distins pe mai mulți ofițeri și soldați români. Cu *coroana de fer cl. III.* drept recunoștință pentru ținuta bravă în fața dușmanului a decorat pe vice-colonelul *Iosif Stica*, din reg. de inf. Nr. 49, pe sublocot. *Dumitru Drăghiciu* din regim. de inf. 64, sublocotenentul *Ștefan Mareș* din diviziunea de artilerie călare Nr. 4, căpitanul *Maximilian Tăufar* din div. de art. călare Nr. 11, și pe căpitanul *Iosif Rus* dela reg. de inf. teritorială 27. *Cu recunoștința și lauda Sa* pentru ținuta lor vitejească în fața dușmanului căpitanilor: *Arthur Dan* de Apșa din reg. de inf. 37. *Emil Popovici* din reg. de inf. 53, și *Aurel Păcurariul* din regim. de inf. 85., căpitanul *Corneliu Savu* din reg. de inf. Nr. 5, locotenentul *Ioan Georgescu* din reg. din Nr. 31. *Cu crucea de argint* pentru merite s'a conferit lui *Alec-*

sandru Ispas, cârmaciul de vapor pe râul Sava. Cu medalia de argint cl. II-a a fost distins corporalul Petru Huidan și voluntarul Zeno Simionovici din regim. de inf. teritorială Nr. 36.

— **Ordin ministerial.** Ministrul de agricultură oprește până la alte dispoziții transportul vacilor pe căile ferate și tăierea vițelilor de vacă de sub 3 ani.

— **În favoarea școlărilor.** Ministrul de culte și instrucțiune publică a înștiințat directorii școalelor secundare, că școlarii din clasa a șaptea și a opta gimnazială, cari cu învoirea părinților sau a tutorilor intră în serviciul armatei își păstrează drepturile avute în școală și pe mai departe. Acești școlari se pot prezenta la examenele obișnuite dela sfârșitul anului școlar; ear dacă războiul va dura timp mai îndelungat, școlarii vor fi admiși la examene particulare.

— **Dela Academia Română.** În ziua morții regelui Carol, Academia Română a ținut o ședință intimă extraordinară. Dl Dr. Onciul, președ. secției istorice a Academiei, în cuvântarea sa a propus ca testamentul Marelui Rege Carol să fie gravat pe o tablă de bronz, membrii prezenți au aprobat cu unanimitate propunerea aceasta. Așa testamentul Marelui Rege va rămânea ca un monument neperitor, de exemplu înțelepciunii Suveranului și a cultului pentru limba românească.

— **Țarina și ficele ei surori de caritate.** În spitalul militar dela Tarskoje Selo soldații sunt îngrijiiți de Țarina și de ficele ei.

— **Pentru marele orfelinat** al Uniunii femeilor române din Ungaria a dăruit dna Aurora Chintoianu soție de major c. r. suma de 40 cor.

— **Cât costă războiul pe zi în Germania.** Cunoscutul economist german Iulius Wolff a stabilit că Germania cheltuiește pe zi pentru armata sa de operațiuni 140—150 milioane mărci, ceea ce face pe trei luni 3 1/2 miliarde mărci.

— **Răniții ruși.** Din capitala Rusiei se anunță, că părțile sudice ale țării sunt pline de răniți. Numai în Odessa se găsesc 35,000 în îngrijire medicală.

— **Rezerviștii pot veni acasă din străinătate.** Ziarul „Corriere della Sera” scrie: În urma hotărârei Angliei de a permite întoarcerea în patrie a părților beligerante, vor putea veni acasă — conform socotelii consulatelor din Newyork — 550.000 rezerviști austro-ungari și germani, împreună cu mulți ofițeri din rezervă. Inapoierea lor în patrie se va face peste Italia sau Olanda.

— **Populația României.** Populația României, fără Dobrogea nouă, atinge cifra de 7.234.000 suflete, (cu Dobrogea nouă cu tot are 7.500.000 suflete). Muntenia are 3.302.000 suflete, Moldova are 2.139.000. Oltenia 1.412.000 și Dobrogea 380.000. — Orașele cele mai populate sunt: București cu 341.000 locuitori, Iași 75 mii, Galați cu 75.000, Brăila cu 65.000 locuitori, Ploiești cu 56.000 loc., Craiova cu 51.000 Botoșani cu 32 mii locuitori etc.

— **Societatea de lectură Andreiu Șaguna** a elevilor din secția pedagogică a seminarului din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1914/15 în ședința ținută la 5/18 Octombrie 1914/15 sub presiunea Prea Cu-

vioasei Sale Dr. Eusebiu. R. Roșca, director seminarial, în modul următor: Președinte: Dr. Vasile Stan prof. sem. Vicepreședinte: Ștefan Șulariu pedagog a. IV. Arhivar: Nicolae Picu Băncilă ped. a. IV. Notar: George Măghitan ped. a. II. Cassier: Vasile Dobre ped. a. III. Controlor: Traian Ludu ped. a. II. Bibliotecar: Vicențiu Dan ped. a. III. Vicebibliotecar: Ioan Berghia ped. a. I. Redactor: Dionise Mișu ped. a. IV. Econom: Zosim Oana ped. a. III. Membrii în comisiunea literară: Romul Bena ped. a. IV. Ilarion Nistor ped. a. IV. Ioan Chiușdea ped. a. III. Nicodim Ispas ped. a. II. Todor Pașca ped. a. II. Ilarion Muntean ped. a. I. Aurel Tecșa ped. a. I.

— **Printre prinsonerii ruși.** Arnaldo Fraccaroli trimisul pe câmpul de războiu galițian a marelui ziar din Milano (Italia) „Corriere della Sera”, iată ce scrie în nrul din 7 Oct. a acestui ziar:

Printre răniți am văzut și un tânăr student rus. Imi vorbea fără de nici o șovăire așa că trebuia să-i dai crezământ spuselor lui. Mi-a spus că el urăște din suflet războiul, dar dacă odată a fost înrolat, a voit să-și împlinească cum să poate numai mai bine acest obligământ.

— Aveți mulți morți? — l-a întrebat ziaristul.

Foarte mulți — îi răspunse Rusul. — Dar totuși ne-am luptat, fiindcă ne încredeam în învingere. Generalul nostru în fiecare zi ne citea din foile rusești știrile referitoare la războiu, cu cari ne entuziasma foarte mult.

— N'ați dus nici o lipsă?

— Ba da, dar n'am simțit foamea.

— Am auzit, că mâncați tot numai a treia zi?

— E adevărat, dar n'am simțit nicicând, că ne-ar fi foame.

Studentul rus prinsoner era mulțumit cu felul cum tractează cu el.

— Chiar așa tractează aici cu noi — zise el — cum tractează ai noștri cu Austriaci, dar așa și e cu cale, fiindcă ai noștri încă tractează bine cu prinsonerii Austriaci și Maghiari. Țărani noștri n'au pâne pentru ei înșiși, dar pe seama răniților și a prinsonerilor au ori-când.

A mai spus apoi studentul rus, că el face parte din regimentul al zecelea de Cazaci, și că pe prinsoneri iau împărțit de un trament blând și uman.

— **Sentința în procesul dela Sarajevo.** Tribunalul din Sarajevo a publicat sentința în procesul ucigașilor Archiducelui moștenitor și a soției sale.

La moarte prin ștreang au fost condamnați: Danilo Ilic, Veljko Cubrilovici, Mado Cerovic, Misko Iovanovici și Iakov Mišovik. — La temniță pe viață: Mitar Cerovic. — La câte 20 ani închisoare: Gavriilo Princip, Nedjelco Cabrinovic și Trifko Grebez. — La 16 ani închisoare: Vaso Cubrilovici. — La 13 ani închisoare: Cvjetko Cocovic. — La câte 10 ani închisoare: Ivo Cranjcevic și Lazar Gynkic. — La 2 ani închisoare: Cojan Stjepanovic. — La câte 3 luni închisoare: Branko Zagora și Marko Perin. Ceilalți acuzați au fost achitați.

— **Avis.** Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra anunțului O rugare cu numele Schwarz Maria, cel ce are ceva cunoștință din cuprinsul anunțului să avizeze pe subscrisa.

— **RUGĂCIUNE.** Dumnezeu cel Atotputernic, care cu înțelepciune o cârmuești soarta lumii, în aceste vremuri pline de primejdii privește cu îndurare spre noi, cari ne refugiem sub scutul Tău apărător, căutând un loc sigur în umbra îndurării tale.

Pe noi ne-ai cercetat cu probe, cari îngrozesc inima, o Dumnezeu cel Atotputernic, prefăcând pământul din groză veniile războiului în o mare de sânge și în flacări.

Dar ne îndreptăm cu încredere și statornicie spre Tine privirea noastră rugătoare, știind că în aceste ceasuri de grea încercare mâna Ta cea tare ocrotește tot ce avem mai scump, și că armele le conduci la o învingere deplină spre binele națiunilor, care doresc pace și liniște.

Nutrește și sporește forța armatelor noastre, potențează le însuflețirea, o! Dumnezeu, pentru ca sângele miilor de suflete să nu fie înghițit înzădar de pământ, ci să crească din el floarea frumoasă a virtuților eroice, cari să îmbalsameze cu parfumul lor sufletul oștilor luptătoare.

Dă-le, ca o dreaptă răsplătire celor căzuți în luptă o viață vecinică fericită, văduvelor, orfanilor mângăere și putere, iar nouă, celor cari cu inima îndurerată, alungați de valurile și desperării privim la aceste fapte unice în istoria lumii — dă-ne destulă putere pentru a suporta aceste stări, credință destulă întru așteptarea unui viitor mai fericit, și destulă evlavie, ca în toate ceasurile zilei să ne putem ruga Ție, pentru învingerea cauzei noastre drepte!

Apără și ocrotește țara noastră, îndreptează cu înțelepciune calea cărmuitorilor noștri, și fă, ca încurând și cu puțină jertfă de sânge, iarăși să lucească blând peste noi razele binefăcătoare a păcii și a liniștii binecuvântate!

O Marie, steaua conducătoare a celor refugiați și rătăciți, mângăerea celor întristați și suferinzi, patroana noastră, fi îndurătoare spre patria noastră, care sângerează din mii de rane, și cu balsamul ocrotirii și îndurării tale, vindecă-ne ranele, cari ne dor și ne ard; fii nouă mamă iubitoare, cuprinde-ne lângă inima Ta cea sfântă, și din curgerea sângelui Fiului Tău cel sfânt fă-ne să vedem curcubeul păcii, liniștii și a iubirii, ce va să fie. Amin.

tr. de V. C. Crin.

O rugare.

Subscrisa se roagă de toți aceia cari au cunoștință despre domnul

Fodor József

locotenent reg. ung. în rezervă, în regimentul 23 de honvezi la 12-a companie (posta taberei 23),

care de două luni nu au dat nici un semn de viață despre el, toți aceia cari au cea mai mică știre despre starea lui, că unde s'ar afla (viu ori mort) sau unde l'a văzut pe urmă, aceia să binevoiască, din datoria omenească, a încunoștința pe familia disperată de aproape lui pe adresa mai jos

Schwarz Mária

Budapest, VI. Rozsa-utca Nr. 38/a.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu precuile comande.

George Moșoiu.